

ВІРТУАЛЬНИЙ МУЗЕЙ ЯК ОСВІТНЯ ТЕХНОЛОГІЯ

Коваленко Олександр Вікторович,

к.пед.н., доцент СумДПУ імені А. С. Макаренка

olexkovalenko@ukr.net

Говорячи про віртуальний музей, ми маємо на увазі як його феноменологічну модель (музей як самостійний вид), так й одночасно як про технологію. В яких соціальних сферах ця технологія дала та продовжує давати свої результати? Елементи віртуального музею (або віртуальності) виявилися найбільш популярними в таких областях, як освіта та туризм.

За даними Міжнародної ради музеїв (ICOM), музейні центри та власне музеї зазвичай є некомерційними організаціями й знаходяться на службі у суспільства, сприяючи їхньому розвитку [3]. Суспільство очікує, що створення, широке поширення інформаційних послуг забезпечить якісну освіту для всіх, в будь-якому місці, в будь-який час, поліпшить взаєморозуміння між людьми різних країн, а також новий підхід до світової культури.

Освіта – одна з перспективних галузей застосування технологій не тільки в сьогоденні, але і майбутньому. Широке поширення в останні роки отримала музейна педагогіка – той сектор додаткової освіти, де віртуальним технологіям приділяється велика увага. Включення їх в програми навчання, за словами сучасних науковців, відбилося на розширення музейної аудиторії, активізації освітянського компонента в роботі музеїв, на зростанні уваги до музейної педагогіки як міждисциплінарної галузі знання [1]. Музейні комплекси розширили стандартний набір освітніх інститутів і, по суті, перетворилися на ефективно працюючі майданчики додаткової освіти. Це сталося завдяки співробітництву між освітніми та культурними установами.

У чому інноваційність віртуального музею як освітньої технології? Перш за все, в тому, що віртуальний музей встановлює спеціалізоване контрольоване

освітнє середовище, яке дозволяє проводити дослідження. У цьому новому віртуальному середовищі відвідувач може вільно вибирати свій власний шлях отримання знання, розбиратися в суперечливих міркуваннях і формувати власний досвід. Маючи на увазі установку на індивідуальну траєкторію освіти, віртуальні музеї функціонують як місця неформального навчання. Участь в цьому процесі в більшості випадків є добровільним і спонтанним, має особистий характер, який має відношення до ступеня внутрішньої або зовнішньої мотивації.

Віртуальний музей прагне здаватися доброзичливим і гостинним для всіх відвідувачів, створюючи простір для розваг, соціалізації та релаксації – часто за участю нових цифрових технологій. Він пропонує широкий спектр послуг: історичну та логістичну інформацію для дітей, пошук в базі даних своїх колекцій з використанням таких ключових слів, як імена художників, назву роботи, стилі та художній жанр. Всі ці моменти присутні в музеях державного значення.

Багато онлайн-музеїв мають спеціальні освітні портали, де зв'язок встановлюється за допомогою віртуального інтерфейсу, призначеного для залучення аудиторії до вивчення матеріалу таким чином, щоб сприяти більш глибокому сприйняттю та розумінню. Освітні портали – це цифрова практика, пропонована багатьма музеями. Ці сайти є не просто секції в головному сайті музею, а швидше за все, окремим інтернет-простором, що пропонує інтерактивні елементи (гри, виставки дитячих художніх робіт, створення колажів).

Ігри, як і будь-яка інша інтерактивність, широко поширені в педагогіці. Сайти великих музеїв нерідко використовують ігрові програми на своїх порталах, оптимізуючи через інтерактивність пізнавальний інтерес відвідувача. В такому ігровому контексті він (відвідувач) перетворюється в зацікавленого користувача.

Деякі віртуальні музеї пішли далі й створили окремий освітній портал за допомогою яскравого та динамічного візуального інтерфейсу для дітей, який повинен зацікавлювати та мотивувати учнів. Найчастіше візуальний інтерфейс

побудований у вигляді пригоди-подорожі по інтерактивній мапі. Пересуватись по віртуальному музею, можна не тільки поодиночці, але і з віртуальним персонажем.

Віртуальна платформа – це унікальне освітнє середовище для навчання школярів не тільки в гуманітарній сфері, але і в природничо-науковому середовищі. У багатьох краєзнавчих та історичних музеїв є свої портали, які дають можливість побачити цифрові колекції за допомогою віртуального туру з детальним переглядом деяких з них, включаючи виставкові проекти та науково-дослідні роботи в галузі вивчення археологічних пам'яток, самих наукових співробітників музею. Очевидним результатом використання такої технології слід вважати народження наукової спільноти, що виникає на базі віртуального музею [2, с. 58].

Як було сказано вище, за допомогою візуального інтерфейсу, призначеного для залучення аудиторії до вивчення шарів інформації, можливо більш глибоке розуміння і засвоєння наукової інформації. Наприклад, Віртуальний музей молекул і мінералів, що являє собою веб-ресурс з інтерактивними 3-D дослідними молекулярними моделями. Яку перевагу дає така віртуальна технологія? Користувач може створювати, повертати, збільшувати і виділяти частини моделі молекули або мінералу які його цікавлять. Завдяки зрозумілому візуальному інтерфейсу освітні можливості значно підвищуються. Віртуальні музеї природничої спрямованості сьогодні цілком доступні для студентів, викладачів, дослідників.

Підсумовуючи вищевикладене, можна зробити висновок, що нові музейні технології, по-перше, адаптують музеї до насиченої інформаційної діяльності, що охоплює багато видів діяльності людини; по-друге, дозволяють по-новому реалізувати базові функції музею та розкрити його роль у сфері освіти. Перспективи розвитку віртуального музею визначаються рухом всієї системи освіти до онлайн курсів, які заявлені як пріоритетні на рівні держави. Чи ефективний цей шлях модернізації? - питання дискусійне. Але, в будь-якому випадку, віртуальний музей може виступити креативним засобом в кластері науково-освітніх та просвітницьких лекцій.

Як перспектива розвитку теми нашого дослідження слід також відзначити, що віртуальний музей буде портібний як зручний адаптивний ресурс в аспекті соціалізації людей з обмеженими можливостями, що дасть імпульс до вивчення феномена в інклюзивній освіті.

Список використаних джерел:

1. Гайда Л. А. Музейна педагогіка: пошук оптимальної моделі. Методологічні засади історичної освіти в контексті профілізації старшої школи: матеріали Всеукраїнської науково-методичної конференції (Кіровоград, 21-22 жовтня 2010р.). Кіровоград : Видавництво КОІППО імені Василя Сухомлинського, 2012. С. 243-249.
2. Якубосвський В.І. Музеєзнавство: навчальний посібник. Кам'янець-Подільський : ПП Мошак М. І., 2010. 352 с.
3. Poster M. Visual studies as media studies. Journal of Visual Culture, 2016. Vol. 1. Issue 1. P. 67-70.